

Pressmeddelande

9 oktober 2019

Suget efter mer kunskap om privatekonomi stort hos unga – skolans roll viktig

Knappt sex av tio av de mellan 18 och 24 år har lärt sig om privatekonomi från sina föräldrar, hälften söker information själv och var tredje har lärt sig i skolan. 70 procent tycker att man ska lära sig mer om privatekonomi i skolan. Det visar en ny undersökning som Sifo har gjort på uppdrag av Swedbank och sparbankerna.¹

- Koll på ekonomi blir allt viktigare i dagens samhälle med konsumtionshets, höga bostadspriser och ett allt större eget ansvar för pensionen. Det är kunskaper som långt ifrån alla får med sig hemifrån och därför är skolans roll viktig, säger Arturo Arques, privatekonom för Swedbank och sparbankerna.

Viktigt att skolorna avsätter tid för privatekonomi

Och de unga själva verkar hålla med: Sju av tio tycker att skolan ska ta ett större ansvar och lära ut mer om privatekonomi. Privatekonomi finns med i läroplanen för skolan, men inte som eget ämne. I grundskolan ingår privatekonomi i hem- och konsumentkunskap, i gymnasiet ingår det i samhällskunskapen.

- Det är bra att privatekonomi ingår i skolans läroplan, men skolorna behöver se till att undervisningen verkligen blir av. Det är viktigt att skolorna avsätter tid för privatekonomi. Det skulle göra de unga bättre rustade den dag det är dags att börja studera, flytta hemifrån eller börja jobba, säger Arturo Arques.

Var fjärde ung vuxen har inte tillräcklig koll på privatekonomi

De flesta unga uppger att de har goda eller tillräckliga kunskaper i privatekonomi, men var fjärde mellan 18 och 24 år uppger att de inte har det. Och trots att många upplever att de har bra koll säger över 40 procent att de vill bli bättre på privatekonomi. Över hälften vill bli bättre på att förstå vad som avgör hur stor pensionen blir och hur man kan påverka den. Lika många vill även lära sig mer om sparande och placeringar.

- Beslut som man tar i tidig ålder kring utbildning, yrkesval, eget sparande och inte minst vid vilken ålder man ska börja arbeta är några exempel på sådant som bestämmer vilken pension man så småningom kommer att få, så det är självklart bra att de unga vill sätta sig in i hur det hänger ihop. Samtidigt är det mycket annat en ung vuxen behöver tänka på, som att spara till ett boende och bygga en buffert, säger Arturo Arques.

Nödvändigt med koll på boendeekonomi

Över 40 procent av de unga vill bli bättre på boendeekonomi, till exempel räntor, löptider och amortering.

¹ Undersökningen genomfördes i september 2019, 3 045 personer deltog i undersökningen.

- Det är naturligt att vilja lära sig mer om boendekonomi när man står inför att flytta hemifrån eller kanske redan har gjort det. Långa kötider för hyresrätter gör att många är hänvisade till att köpa sitt boende, ofta till höga priser. Då är det nödvändigt att till exempel förstå hur boendekostnaden påverkas om räntan ändras och varför det är bra att amortera, säger Arturo Arques.

För mer information:

Arturo Arques, privatekonom, tfn 072-242 99 62

Madelén Falkenhäll, senioranalytiker, tfn 076-790 16 38

www.swedbank.se/arturosblogg

www.swedbank.se/privatekonomi

www.swedbank.se/framtid

Så här funkar pensionen - den kan komma från flera håll:

Allmän pension

När man arbetar och betalar skatt sätts det av pengar till allmän pension. en del av den allmänna pensionen består av premiepension. Premiepensionen kan man välja själv hur man vill placera, men man behöver inte göra något val, då placeras den istället åt en.

Tjänstepension

De flesta arbetsgivare sätter av till tjänstepension för sina anställda.

Tjänstepensionen är viktig, den står för en stor del av den slutliga pensionen. Det är därför viktigt att arbeta hos en arbetsgivare som betalar in tjänstepension.

Eget sparande

Utöver allmän pension och tjänstepension är det bra att också komplettera med ett privat sparande till pension, det är ett sätt att höja sin framtida pension. Börjar man spara tidigt behöver inte beloppet vara jättehögt, börjar man spara till pension lite senare i livet behöver i stället beloppet vara högre.

Få koll på din pension – tips från Swedbank och sparbankerna

- Ha koll på din pension, gå in en gång per år på minpension.se och gör en pensionsprognos, då ser du hur din pension kommer att bli. Ju tidigare du skaffar dig den informationen, ju längre tid har du på dig att själv påverka genom exempelvis eget sparande.
- Livsinkomsten bestämmer pensionen. Tänk på att varje år utanför arbetsmarknaden påverkar din pension negativt, och försök att arbeta heltid.
- Försök arbeta hos en arbetsgivare som betalar tjänstepension till de anställda.
- Spara privat till din pension, ju tidigare du börjar spara desto mindre belopp behöver du sätta undan. Börjar man spara lite senare i livet får man räkna med att spara lite mer varje månad för att få önskad effekt.

Så här sparar du – tips från Swedbank och sparbankerna

- Spara regelbundet. Försök att spara tio procent av din lön efter skatt och spara ihop till en buffert på två månadslöner efter skatt, det hjälper dig att få en sund och hållbar ekonomi.
- Fördela ditt sparande. Ha en sparbuffert lätt tillgänglig, men placera ditt långsiktiga sparande där du ökar möjligheten till avkastning.
- Ju längre investeringshorisont du har desto högre sannolikhet att du får en positiv avkastning. Var inte rädd för att ta risk om du sparar långsiktigt.
- Om du sparar i fonder, fokusera på fördelningen mellan aktier och räntebärande värdepapper. En högre andel aktier innebär en högre risk.
- Tänk på att avgifterna har betydelse, särskilt om du sparar under många år.
- Be alltid rådgivare om att få veta förväntad avkastning, sannolikheten att förlora pengar och vad som kan hända i värsta fall.

Så här funkar boendeekonomi – tips från Swedbank och sparbankerna

- Bolån finns med bunden ränta och rörlig ränta
- Bunden ränta innebär att du betalar samma ränta under hela bindningstiden, t.ex. tre eller fem år.
- Rörlig ränta innebär att räntan bestäms var tredje månad.
- Bunden ränta är ett alternativ för dig som tror att räntan kommer att stiga och vill veta exakt vilken boendekostnad du har under hela bindningstiden.
- Rörlig ränta är ett alternativ för dig som tror på fortsatt låga räntor och låg inflation. Historiskt sett har den rörliga räntan inneburit en lägre räntekostnad över tid. En nackdel med rörlig ränta är att räntan kan stiga och därmed öka dina boendekostnader.
- Ett sätt att minska osäkerheten och samtidigt försöka hålla nere räntekostnaderna över tid är att ha både rörliga och bundna lån.
- Ett bra sätt att minska räntekänsligheten är att amortera. Stiger räntan ökar inte räntekostnaden lika mycket om du har amorterat på lånet.

Utbildning i privatekonomi rustar unga för framtiden

Swedbank och sparbankerna erbjuder också kostnadsfria föreläsningar om privatekonomi för elever i högstadiet och gymnasiet. Vi kallar initiativet "Ung ekonomi" och under 2018 undervisades nära 60 000 elever runt om i Sverige.

Swedbank och Sparbankerna främjar en sund och hållbar ekonomi för de många människorna, hushållen och företagen. Det finns idag 60 sparbanker i Sverige varav fem är delägda av Swedbank. Sparbankerna har drygt 200 kontor och över 2 miljoner privat- och företagskunder. Sparbankerna och Swedbank har en lång gemensam historia och har sedan länge ett samarbete som vilar på kommersiell grund. Swedbank är den ledande banken på hemmamarknaderna Sverige, Estland, Lettland och Litauen och erbjuder ett brett utbud av finansiella tjänster och produkter. Swedbank har drygt 7 miljoner privatkunder och ca 600 000 företags- och organisationskunder med 172 kontor i Sverige och 122 kontor i de baltiska länderna. Koncernen har även verksamhet i övriga Norden, USA och Kina. Den 30 juni 2019 uppgick balansomslutningen till 2 480 miljarder kronor. Läs mer på www.sparbankerna.se och www.swedbank.se

Bilaga. Tabeller

Skulle du vilja förstå bättre/bli bättre på privatekonomi? Flera svarsalternativ möjliga

	18-24 år	Total
Ja, på vad som avgör hur stor min pension blir och hur jag kan påverka den	52 %	48 %
Ja, på boendeekonomi, t ex räntor, löptider och amortering	43 %	25 %
Ja, att hantera min vardagsekonomi, somt att göra budget och ha bättre koll på utgifter	24 %	15 %
Ja, på sparande och placeringar	53 %	42 %
Nej	16 %	22 %
Tveksam, vet ej	4 %	5 %
Summa ja	80 %	73 %

Vad tycker du om att privatekonomi finns som ämne i skolan?

	18-24 år	Total
Jag tycker inte att privatekonomi bör inkluderas i skolans läroplan, inte skolans ansvar	2 %	4 %
Jag tycker att det är bra som det är idag, dvs att det ingår till viss del i andra ämnen	21 %	27 %
Jag tycker att man ska lära sig mer privatekonomi i skolan, dvs skolan ska ta ett större ansvar	70 %	61 %
Tveksam, vet ej	6 %	8 %

Vad av följande stämmer in på dig? Flera svarsalternativ möjliga

	18-24 år	Total
Jag har lärt mig om privatekonomi i skolan	34 %	24 %
Jag har lärt mig om privatekonomi av mina föräldrar	58 %	44 %
Jag har lärt mig om privatekonomi av mina vänner	16 %	19 %
Jag har lärt mig om privatekonomi genom att söka information själv	49 %	66 %
Jag har lärt mig om privatekonomi på annat sätt	11 %	27 %
Jag skulle vilja lära mig mer om privatekonomi	44 %	29 %
Jag är ointresserad av att lära mig mer om privatekonomi	6 %	5 %

Hur upplever du din kunskap i privatekonomi? T ex kunskap om sparande, pension, lån, försäkringar, räntor, amorteringar, mm. Jag upplever att jag...

	18-24 år	Total
Har tillräcklig kunskap	33 %	44 %
Har god kunskap, men vill lära mer	38 %	37 %
Summa tillräcklig + god kunskap	71 %	81 %
Inte har tillräcklig kunskap	22 %	16 %
Inte har någon kunskap alls	4 %	2 %
Summa inte tillräcklig + ingen kunskap	26 %	18 %
Tveksam, vet ej	3 %	1 %